

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-1-31 (Devralma)
Karar Sayısı : 07-30/290-107
Karar Tarihi : 5.4.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER: Cengiz SOYSAL, Cumhur Atalay HATİPOĞLU

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20 : - Ewe Enerji A.Ş.
Temsilcisi Nilgün Serdar ŞİMŞEK
BJK Plaza, Spor Cd. 92 B Blok Kat:9 Akaretler Beşiktaş/İstanbul

D. TARAFLAR

: - Çalık Enerji ve Sanayi Ticaret A.Ş.
Keresteciler Sitesi Fatih Cd. Selvi Sk. No:18
Merter Güngören/İstanbul
- Ewe Enerji A.Ş.
Çayır yolu 5, Bay Plaza Kat:6 34752 İçerenköy/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Çalık Enerji ve Sanayi Ticaret A.Ş.'nin, %89,99 oranındaki hissesine sahip olduğu Bursagaz Bursa Şehiriçi Doğalgaz Dağıtım Ticaret ve Taahhüt A.Ş.'nin %39,9'luk hissesini, Ewe Enerji A.Ş.'ye devretmesi işlemine izin verilmesi talebi.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 19.3.2007 tarih ve 2129 sayı ile giren bildirim üzerine, söz konusu devralmaya ilişkin olarak talep edilen ek bilgi ve belgeler, 29.3.2007 tarih ve 2394 sayı ile intikal eden yazıyla tamamlanmıştır. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 30.3.2007 tarih, 2007-1-31/Öİ-07-CS sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 2.4.2007 tarih, REK.0.05.00.00-120/61 sayılı Başkanlık önergesi ile 07-30 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda bildirim konusu devralma işleminin;

40 - 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi kapsamında izne tabi bir devralma işlemi olduğu,
- 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile yasaklanan, bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya mevcut hakim durumlarını güçlendirmeye yönelik olarak ilgili pazardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı, dolayısıyla bildirim konusu işleme izin verilmesi gerektiği

ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

50 H.1. Taraflar

H.1.1. Çalık Enerji ve Sanayi Ticaret A.Ş. (Devreden)

Çalık Holding A.Ş.'nin bir iştiraki olan Çalık Enerji ve Sanayi Ticaret A.Ş. (Çalık Enerji), esas olarak güç sistemleri, petrol, doğalgaz ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Şirketin hissedarlık yapısı aşağıdaki şekildedir:

Tablo 1: Çalık Enerji Hissedarlık Yapısı

Pay Sahibi	Pay adedi	Pay Oranı (%)
Çalık Holding A.Ş.	29.904.000	99,68
Gap Güneydoğu A.Ş.	60.000	0,20
Ahmet Çalık	30.000	0,10
Mahmut Çalık	3.000	0,01
Çiğdem Çalık	3.000	0,01
Toplam	30.000.000	100,00

H.1.2. Bursa Gaz (Devredilen)

60 Çalık Enerji, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile imzalanan 19.4.2004 tarihli hisse devir sözleşmesi ile Bursagaz Bursa Şehiriçi Doğalgaz Dağıtım Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (Bursagaz)'yi devralmıştır. Bursagaz, Bursa İli Lisans Bölgesi dahilinde doğalgaz dağıtımını ve satışı faaliyetini yürütmektedir. Bursagaz 2006 yılında serbest tüketicilere yaptığı doğalgaz satışından (.....) YTL, serbest olmayan tüketicilere (abone) yaptığı satışlardan ise (.....) YTL ciro elde etmiştir. Teşebbüs, 2006 yılında serbest olmayan tüketicilere toplam (.....) m³, serbest tüketicilere ise (.....) m³ doğalgaz satışı gerçekleştirmiştir. Bursagaz tarafından serbest olmayan tüketicilere yapılan satışlar 7.259.000.000 m³'lük toplam Türkiye satışlarının yalnızca %(...)’ini, serbest tüketicilere yapılan satışlar ise 23.234.000.000 m³'lük toplam Türkiye satışlarının yalnızca %(...)’ünü oluşturmaktadır. Şirketin hissedarlık yapısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

70 Tablo 2: Bursagaz Hissedarlık Yapısı

Pay Sahibi	Eski Ortaklık Oranı(%)	Yeni Ortaklık Oranı(%)
Çalık Enerji	89,999989	50,099989
Belediye	10,000000	10,000000
EWE Aktiengesellschaft	0,000000	39,900000
Çalık Holding	0,000002	0,000002
Gap Güneydoğu	0,000002	0,000002
Ahmet Çalık	0,000002	0,000002
Mahmut Çalık	0,000002	0,000002
Çiğdem Çalık	0,000002	0,000002
Toplam	~ 100,000000	~ 100,000000

Çalık Grubu bünyesinde yer alan bir başka şirket ise, Çalık Grubu ile Goldenberg Grubu'nun bir ortak girişim şirketi olarak kurdukları Naturelgaz Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Naturelgaz)'dir. Naturelgaz CNG (sıkıştırılmış doğalgaz) sektöründe faaliyet göstermektedir. Naturelgaz'ın Bursagaz ile olan tek ilişkisi, şirketin Bursa bölgesinde satacağı sıkıştırılmış doğalgazı Bursagaz'dan tedarik etmesidir. Naturelgaz, faaliyet gösterdiği diğer bölgelerde, o bölgede faaliyet gösteren doğalgaz dağıtım şirketlerinden doğalgaz temin etmektedir.

80 Çalık Grubu'nun yukarıda bahsedilenlerden başka doğalgaz sektöründe ihalelere katılmak üzere kurulmuş ancak mevcut durumda herhangi bir faaliyeti bulunmayan Çalık Enerji Bursagaz Dağıtım Ticaret A.Ş. unvanlı bir şirketi daha bulunmaktadır.

Son olarak 22.3.2007 tarih ve 07-27/246-81 sayılı Kurul kararı ile Kayseri İli Lisans Bölgesi dahilinde doğalgaz dağıtımı ve satışı faaliyeti yürütmekte olan HSV Kayseri Doğalgaz Dağıtım Pazarlama ve Ticaret A.Ş. (Kayserigaz)'nin hisselerinin %90'ının Çalık Enerji tarafından devralınmasına izin verilmiştir.

Kayserigaz, 2006 yılı içerisinde serbest olmayan doğalgaz tüketicilerine (abone) 120.866.563 m³'lük satış gerçekleştirmiş olup bu satışlardan 57.462.393,05 YTL'lik ciro elde etmiştir. Kayserigaz'ın serbest tüketicilere herhangi bir satışı bulunmamaktadır.

H.1.3. Ewe Enerji A.Ş. (Devralan)

- 90 Ewe Enerji A.Ş. (Ewe Enerji) 24.1.2007 tarihi itibarıyla enerji sektöründe faaliyette bulunmak amacıyla Türkiye'de kurulan ve %99,9 oranındaki hissesi Almanya'da kurulu bulunan Ewe AG'ye ait olan bir şirkettir. Ewe Enerji'nin hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 3: Ewe Enerji Hissedarlık Yapısı

Pay Sahibi	Pay Oranı (%)
Ewe AG	99,992
Ewe Tel GmbH	0,002
NaturWatt GmbH	0,002
Ewe Netz GmbH	0,002
Ewe Wasser GmbH	0,002
TOPLAM	100,000

Ewe Enerji'nin kontrolünü elinde bulunduran Ewe AG'nin, bilişim sektöründe faaliyet göstermekte olan BTC Ekonom Bilişim Hizmetleri A.Ş.'deki %74 oranındaki hissesi dışında Türkiye'de herhangi bir teşebbüste paya veya oy hakkına sahip bulunmamaktadır. Ewe AG'nin ve ona bağlı şirketlerden herhangi birinin Türkiye'de doğalgaz dağıtım işinden elde edilmiş cirosu bulunmamaktadır.

100 H.2. İlgili Pazar

H.2.1. Doğal Gaz Dağıtım Hizmetleri ve Serbest Olmayan Müşterilere Satış Pazarı

Doğal gaz dağıtımı, doğal gazın müşterilere teslim edilmek üzere mahalli gaz boru hattı şebekesi ile naklini kapsayan, doğal tekel niteliğinde olan bir pazardır.

- 110 4646 sayılı Kanun ile oluşturulan piyasa yapısı sonrasında serbest tüketici olma statüsünü elde edemeyen tüketicilerin (abonelerin) ayrı bir pazar olarak mı kabul edileceği yoksa dağıtım hizmetleri pazarı dahilinde mi kabul edileceği sorusu ortaya çıkmaktadır. Esas itibarıyla dağıtım lisansları doğal gazın perakende satışı faaliyetini de kapsamaktadır. Başka bir ifadeyle, doğal gazın serbest olmayan müşterilere (perakende) satışı, dağıtım hizmetlerinin bir parçası olarak da kabul edilebilir. Dağıtım faaliyeti yapan teşebbüs serbest olmayan tüketicilerin tek sağlayıcısıdır. Bununla birlikte, 4646 sayılı Kanun çerçevesinde, serbest tüketici limiti EPDK tarafından belirlenmektedir ve EPDK bütün tüketiciler serbest tüketici oluncaya kadar her yıl serbest tüketici olma sınırını yeniden belirleyecektir. Bu bağlamda, serbest olmayan tüketicilere satışların ayrı bir pazar olarak alınması yerine dağıtım hizmetinin bir parçası olarak alınması kabul edilmiş ve dağıtım hizmetleri pazarı kapsamında değerlendirilmiştir.

- 120 Esas itibarıyla dağıtım faaliyeti, EPDK tarafından yapılan "Doğal Gaz Dağıtım Lisansı İhaleleri" kapsamında lisans alan teşebbüslerce lisansın geçerli olduğu bölgeyi kapsayan coğrafi alanda gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla ilgili coğrafi pazar da bildirimine ilişkin işlem kapsamında Bursa ili olarak belirlenmiştir.

H.2.2. Doğal Gaz Toptan Satış Pazarı

Bu pazar serbest tüketicilere ve dağıtım şirketlerine yapılan satışları kapsamaktadır. Gerek dağıtım şirketlerinin gerekse serbest tüketicilerin, ihtiyacı olan doğal gazı almak üzere tabi olduğu coğrafi kısıtlamalar bulunmamaktadır. Dolayısıyla, toptan satış pazarına ilişkin ilgili coğrafi pazar tüm Türkiye olarak kabul edilmiştir.

H.3. Değerlendirme

130 Başvuru konusu işlem ile Bursagaz'ın %39,9 oranındaki hissesi Çalık Enerji tarafından Ewe Enerji'ye devredilecektir. Burada önem kazanan husus, %39,9'luk pay devir işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2(b) maddesi kapsamında değerlendirilmesi gereken şirketin kontrol yapısında değişikliğe yol açacak bir devir işlemi olup olmadığıdır.

Bu durumda, %39,9 oranındaki hisse devrinin ortak kontrole yol açıp açmadığının belirlenmesinde stratejik karar kavramı ortaya çıkmaktadır. Kurul'un daha önce aldığı birçok karardan da görüldüğü üzere; teşebbüsün ticari davranış ve politikalarını belirleyen; üst kademe yönetimin seçilmesi, bütçeye, iş planlarına ya da yatırımlara şekil verilmesine ilişkin kararlar "stratejik kararlar" olarak adlandırılmaktadır. Rekabet hukuku açısından bu tür kararlardan herhangi birinin alınmasında ortak onayın gerekliliği, ortak kontrolün varlığının kabulü için yeterli görülmüştür.

140 Hissedarlar Sözleşmesi'nin 5.2.(a) maddesinde yönetim kurulunun 10 kişiden oluşacağı, bu üyelere altısının Çalık Grubu, üçünün Ewe Grubu, birinin de Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından atanacağı hüküm altına alınmıştır. Hissedarlar Sözleşmesi'nin birinci ekinde ise, ortak onay gerektiren konular sayılmıştır. Buna göre, Şirket Genel Müdürü'nün atanması veya görevden alınması kararı, iş planlarının ve bütçenin kabulüne veya bunlar üzerindeki değişikliklere ilişkin kararlar, tahvil ihracı, birleşme, tasfiye, sona erme, ana sözleşme tadili, sermaye artırımı/azaltımı ve yatırım kararları gibi önemli kararlar ortak karar alma şartına bağlanmıştır. Görüldüğü üzere, ortak onaya tabi konular içerisinde stratejik kararlar olarak nitelendirilen bazı kararlar da yer almaktadır. Bu nedenle, Ewe Enerji'nin

150 Bursagaz'ın %39,9 oranındaki hissesini devralması sonucunda, Bursagaz üzerinde Çalık Enerji ve Ewe Enerji tarafından ortak kontrol sağlandığı açıkça ortaya çıkmaktadır. Böylece, başvuru konusu işlem, kontrol değişikliğine yol açtığından, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2(b) maddesi uyarınca bir devir işlemidir.

Dosyadaki bilgilere göre, Bursagaz 2006 yılında serbest tüketicilere yaptığı doğalgaz satışından (.....) YTL, serbest olmayan tüketicilere (abone) yaptığı satışlardan ise (.....) YTL ciro elde etmiştir. Başvuru konusu işlem, Bursagaz'ın ilgili pazarlarda elde ettiği cirolar nedeniyle, 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde öngörülen ciro eşliğini aştığından, Rekabet Kurulu iznine tabidir.

160 İşlemin devralan tarafı olan Ewe Enerji'nin ve bağlı olduğu grubun ilgili pazarlarda Türkiye'de elde etmiş olduğu herhangi bir ciro bulunmamaktadır. Dolayısıyla, yalnızca kontrol devri içeren başvuru konusu işlemin, Kanun'un 7. maddesi uyarınca hâkim durum yaratmaya veya hâkim durumun daha da güçlendirilmesine yönelik olarak, ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasına yol açacak nitelikte bir işlem olmadığı anlaşılmaktadır.

170 **I. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, ancak işlem sonucunda aynı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu

180 nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.